

ΣΧΟΛΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

2^ο ΚΕΔΑΣΥ Ανατολικής Αττικής

Γαστεράτου Χρυσάνθη (ΠΕ23)
Μακροδημήτρη Αλεξάνδρα (ΠΕ30)
Χατζή Σοφία (ΠΕ23)

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ;

- Η διαμεσολάβηση συνομηλίκων ή σχολική διαμεσολάβηση αποτελεί μια μορφή διαμεσολάβησης και ειρηνικής επίλυσης συγκρούσεων, η οποία οργανώνεται και εφαρμόζεται εντός του σχολικού πλαισίου μεταξύ των μαθητών, ως εναλλακτική πρακτική που αντικαθιστά το πειθαρχικό σύστημα της τιμωρίας.
- Τα εμπλεκόμενα μέλη προσφεύγουν οικειοθελώς στους συνομήλικους διαμεσολαβητές και ακολουθώντας με τη βοήθειά τους μια συγκεκριμένη διαδικασία ερευνούν τα αίτια της σύγκρουσής τους, συμφωνούν στη λύση της και δεσμεύονται να τηρήσουν την αμοιβαία συμφωνία.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

- i) η μείωση πειθαρχικών προβλημάτων και αποβολών
- ii) η απελευθέρωση των εκπαιδευτικών από τον ρόλο της «αστυνόμησης» των μαθητών
- iii) η μείωση των βίαιων και αντικοινωνικών συμπεριφορών και η αποφυγή διάλυσης των φιλικών σχέσεων
- iv) η δημιουργία ενός κλίματος συνεργασίας, αυτονομίας και εποικοδομητικού διαλόγου

ΟΦΕΛΗ

1. Για τα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης:

Προάγεται το αίσθημα ευθύνης για τη συμπεριφορά και το σεβασμό στον άλλο

Αποκλιμάκωση συγκρούσεων και πρόληψη της ενδοσχολικής βίας, ψυχική ενδυνάμωση

Καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής π.χ. θετική επικοινωνία, ενεργητική ακρόαση, επίλυση προβλημάτων, δεξιότητες κοινωνικοποίησης

ΟΦΕΛΗ

2. Για τους/τις διαμεσολαβητές/-τριες:

**Ανάπτυξη
κοινωνικών,
γλωσσικών και
ηγετικών
δεξιοτήτων**

**Βελτίωση της
αυτοεκτίμησης**

3. Για το προσωπικό του σχολείου:

**Αφιέρωση
λιγότερου χρόνου
στη διαχείριση
ζητημάτων
μικρότερης
σημασίας**

**Μείωση
συγκρούσεων
μεταξύ παιδιών-
εκπαιδευτικών**

4. Για όλο το σχολείο:

**Ασφαλέστερο και
πιο αρμονικό
σχολικό
περιβάλλον**

**Μείωση
περιστατικών
εκφοβισμού**

ΕΙΔΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

- Κουτσομπολιά και διάδοση φημών
- Προσβολές
- Προβλήματα μεταξύ φίλων
- Πειράγματα
- Απώλεια προσωπικών αντικειμένων
- Αποκλεισμός
- Περιθωριοποίηση

<https://education.nsw.gov.au/>

<http://www.0-18.gr/downloads/Scholiki%20Diamesolabisi.pdf>

ΕΙΔΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

- Σεξουαλική παρενόχληση / κακοποίηση (Βλ. institutech@ich.gr www.ich.gr)
- Σωματική βία
- Ρατσισμός/Διακρίσεις
- Χρήση όπλων και ψυχοτρόπων ουσιών

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Διερεύνηση του σχολικού κλίματος (μέσα από βιωματικές ασκήσεις ή και ερωτηματολόγια) με σκοπό τη διαμόρφωση σαφέστερης εικόνας για τη βία στο σχολείο

Ενημέρωση όλης της σχολικής κοινότητας για την εφαρμογή του προγράμματος (ορισμός-σκοπός-στόχοι-αρχές-πλεονεκτήματα)

Εκπαίδευση συντονιστών-εκπαιδευτικών από τον αρμόδιο φορέα*

Επιλογή και εκπαίδευση των μαθητών από τον συντονιστή του προγράμματος

Προετοιμασία του σχολείου για την εφαρμογή του προγράμματος

Κατασκευή «κουτιού της διαμεσολάβησης» και καθορισμός του χώρου τοποθέτησής του. (Οικειοθελής τοποθέτηση του αιτήματος προς διαμεσολάβηση από τους μαθητές)

Διαμόρφωση γραφείου διαμεσολάβησης όπου θα πραγματοποιούνται οι συνεδρίες, ενημέρωση μαθητών, εκπαιδευτικών και γονέων για την έναρξη εφαρμογής του προγράμματος

ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

- ΚΕΔΕ: Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης (www.kede.org)
- ΙΔΕΜΕΔ: Ινστιτούτο Διαιτησίας και Εναλλακτικών Μεθόδων Επίλυσης Διαφορών (210-3382310)
- ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ -ΕΚΠΑ :Κέντρο Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, υλοποιεί προγράμματα κατάρτισης σε συνεργασία με το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο και την Πάντειο (210-3689354, 210-9201395, e-learningekpa)
- Κ.Ε.ΔΙ.Β.Ε: Κέντρο Εκπαίδευσης Διαμεσολαβητών Βορείου Ελλάδος (2311113131)
- ΜΕΕ: Μονάδα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών του ΙΕΠ (213-1335100)
- ΕΟΔΙΔ: Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας (210-3678920)
- ΚΕΔΙΠ: Κέντρο Διαμεσολάβησης Πειραιά (210-4296022)
- DUCKS : Ινστιτούτο Επικοινωνίας και Διαχείρισης Συγκρούσεων
- HELLENIC TRAINING HUB

- **ΔΙΚΤΥΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ (ΔΣΣΔ):** Με συντονίστρια την εκπαιδευτικό Β΄θμιας εκπαίδευσης Κα ΒΙΛΜΑ ΜΠΕΝΙΚΗ (Vilmaart@yahoo.gr) Αναλαμβάνει εθελοντικά την επιμόρφωση εκπαιδευτικών στη σχολική διαμεσολάβηση
- **ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ «ΑΝΤΙΓΟΝΗ»:** Υλοποιεί δωρεάν δράσεις επιμόρφωσης σε εκπαιδευτικούς για τη σχολική διαμεσολάβηση με εγκεκριμένο από το Υπουργείο οδηγό (info@antigon.gr/2310-285688)
- **ΚΕΝΤΡΟ «ΔΙΑΛΟΓΟΣ»:** Αναλαμβάνει τη δωρεάν επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα δημόσια σχολεία, στο χώρο τους ή σε όμορο σχολείο, κατόπιν αιτήματος και με βάση τον αριθμό των εκπαιδευτικών που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον. Η εκπαίδευση διαρκεί 20-25 ώρες εκτός σχολικού προγράμματος (Υπεύθυνοι συντονιστές-εκπαιδευτές Κα Σαρίδου Ευγενία 6972890688 και Κα Ανριακοπούλου Μαρία-Λουΐζα 6972620664)
- Οι εκπαιδευτικοί που έχουν αναλάβει την υλοποίηση του προγράμματος στο σχολικό πλαίσιο, για την εκπαίδευση των μαθητών-διαμεσολαβητών, μπορούν να αξιοποιήσουν υλικό από τον «ΟΔΗΓΟ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΗ ΣΧΟΛΕΙΑ» του ΚΕΘΕΑ, Τμήμα πρωτογενούς πρόληψης στη σχολική κοινότητα (210-9212961/info@prevention.gr)

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΩΣ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ

- Με ψηφοφορία κατά την οποία οι συνομήλικοι θα αποφασίζουν για τους συμμαθητές τους
- Μετά από επιλογή/πρόταση των συντονιστών.
- Εθελοντική συμμετοχή των ενδιαφερόμενων
- Η διάρκεια της εκπαίδευσης των μαθητών εξαρτάται από το μέγεθος της ομάδας (συνήθως 15-20 άτομα), το πρόγραμμα του σχολείου, την ηλικία και το αναπτυξιακό επίπεδο των μαθητών. Για μαθητές Γυμνασίου 12-18 ώρες και για μαθητές λυκείου 15-20 ώρες.
- Η εκπαίδευση μπορεί να πραγματοποιηθεί εντός ή εκτός σχολικού προγράμματος. Στο σχολικό πρόγραμμα η εκπαίδευση γίνεται στο πλαίσιο μαθημάτων των κοινωνικών επιστημών, στην αγωγή υγείας (γυμνάσιο/λύκειο). Εκτός σχολικού προγράμματος υλοποιείται μετά το πέρας των μαθημάτων σε ένα ή περισσότερα Σαββατοκύριακα ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των εκπαιδευτών και των μαθητών.
- Σημαντικό είναι να υπάρχει δήλωση εκδήλωσης ενδιαφέροντος των μαθητών και επιθυμία να εκπαιδευτούν ως διαμεσολαβητές και να συμμετέχουν στις συνεδρίες επιμόρφωσης. Απαραίτητη είναι η έγγραφη δήλωση του γονέα ότι επιτρέπει τη συμμετοχή του παιδιού.

ΠΟΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ (ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΘΟΥΝ)

Αποτελεσματική επικοινωνία	Ουδετερότητα (αμεροληψία)
Ενεργητική ακρόαση	Σεβασμός
Κατανόηση συναισθημάτων και ενσυναίσθηση	Εμπιστευτικότητα
Αυτοπεποίθηση	Υπομονή
Δεξιότητες επίλυσης συγκρούσεων	Κριτική ικανότητα
Παιδιά που έχουν δεχτεί ή ασκούν βία	Επικοινωνιακές δεξιότητες

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ

Πρόταση	Απόκριση με αναδιατύπωση
Σήμερα γράφω τεστ στα μαθηματικά. Ελπίζω να τα πάω καλά.	Ανησυχείς για τη σημερινή εξέταση;
Στενοχωριέμαι όταν δεν έρχομαι στο σχολείο στην ώρα μου. Μακάρι να μπορούσα να είμαι εκεί νωρίς.	Θα ήθελες να ήσουν πιο συνεπής στην ώρα που θα πηγαίνεις στο σχολείο;
Ποτέ δε με προσκαλούν σε πάρτι. Δε με συμπαθεί κανείς.	Νιώθεις ότι ο λόγος που δεν σε προσκαλούν σε πάρτι είναι επειδή δεν σε συμπαθεί κανείς;
Πώς έγινε να μην συμπεριληφθώ στους σχολικούς αγώνες;	Νιώθεις απογοήτευση επειδή δεν σε επέλεξαν να παίζεις στους σχολικούς αγώνες;
Ανυπομονώ να έρθουν οι διακοπές.	Έχεις ενθουσιασμό για τις διακοπές;

ΡΟΛΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

- Κατανοεί ότι δεν υποκαθιστούν τον ρόλο εκπαιδευτικού
- Βοηθά τα μέρη να κατανοήσουν τι περιμένουν από αυτά
- Βοηθά τα μέρη να λύσουν τα ίδια το πρόβλημά τους παρά τους λένε τι να κάνουν
- Κατανοεί τα όρια του ρόλου του
- Δεν δίνει συμβουλές
- Καθοδηγεί τα μέρη μέσα από μια διαδικασία
- Διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των μερών
- Βοηθά τα μέρη να παράγουν επιλογές με κοινό όφελος και για τα δύο
- Δρα ρεαλιστικά με σκοπό να βοηθήσει τα μέρη να ελέγξουν τη δυνατότητα εφαρμογής των επιλογών τους.

i. Όρια → θέτει ξεκάθαρα όρια

→ κατανοεί τα όρια του ρόλου που έχει

Π.χ. κατανοούν ότι δεν υποκαθιστούν τον ρόλο εκπαιδευτικού

βοηθούν τα μέρη να λύσουν τα ίδια το πρόβλημά τους παρά να τους λένε τι να κάνουν

ii. Επίπεδο εμπλοκής (γνωριμία με τα όριά του)

Π.χ. πιάνω τον εαυτό μου να ανησυχώ για το ένα μέρος όταν είμαι στο σπίτι

δεν μπορώ να βγάλω από το μυαλό μου τα προβλήματα των μερών

Αναφορά στον/στη συντονιστή/τρια του προγράμματος → Αποφόρτιση των διαμεσολαβητών/τριών

iii. Εμπιστευτικότητα

→ Ιδιωτικότητα

Όμως...

Εάν κατά τη διάρκεια της διαμεσολάβησης οποιοδήποτε μέρος αποκαλύψει πληροφορίες που έχουν σχέση με σεξουαλική κακοποίηση, σωματική βία, ρατσισμό, παράνομες ουσίες ή χρήση όπλων, η διαδικασία της διαμεσολάβησης πρέπει να διακοπεί και να ενημερωθεί άμεσα ο/η εκπαιδευτικός που συντονίζει το πρόγραμμα.

ΣΤΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ...

Είναι αποδεκτό να:

- ακούμε και τα δύο μέρη
- είμαστε δίκαιοι/-ες
- βοηθάμε τα μέρη να δουλεύουν προς την κατεύθυνση εύρεσης μιας λύσης ωφέλιμης και για τα δύο
- ενθαρρύνουμε τα μέρη να λύνουν τα προβλήματά τους και να μην βιάζονται να δώσουν λύσεις

Δεν είναι αποδεκτό να:

- κουτσομπολεύουμε
- λέμε στα μέρη πώς θα λύσουν το πρόβλημά τους
- κρίνουμε τα μέρη
- μεροληπτούμε
- επιτρέπουμε σε άλλα άτομα να επεμβαίνουν στη διαμεσολάβηση

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΚΥΨΟΥΝ:

- Κατάχρηση της διαδικασίας
- Συχνή αίτηση για διαμεσολάβηση
- Περισσότεροι από δύο μαθητές αιτούνται διαμεσολάβησης
- Αδιαλλαξία
- Παραβίαση θεμελιωδών κανόνων
- Έξαρση βίας ή ένταση συναισθημάτων
- Ασυμφωνία
- Παραβίαση της συμφωνίας
- Παραβίαση ιδιωτικότητας
- Ζητείται η συμβολή ενήλικα/εκπαιδευτικού

The background is a dark blue gradient. In the corners, there are decorative white lines resembling a circuit board or neural network connections, with small circles at the end of the lines.

**Ευχαριστούμε πολύ
για την προσοχή σας!!!**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Αρτινοπούλου, Β. (2010). Η σχολική διαμεσολάβηση. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Α΄ ΕΛΜΕ Αιτωλοακαρνανίας. Διαμεσολάβηση - Γ. Μόσχος, <http://www.youtube.com/watch?v=CXsZnOODTsY>
- Διαμεσολάβηση Ομηλίκων για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Βοηθώντας τα παιδιά να λύσουν τις διαφορές τους με ειρηνικό τρόπο. Μετάφραση – Προσαρμογή: Μαρία Πατεράκη (2022), <https://education.nsw.gov.au/>
- Κουρκούτας, Η. & Θάνος, Θ. (Επιμ.) (2013). Σχολική βία και παραβατικότητα. Ψυχολογικές, κοινωνιολογικές, παιδαγωγικές διαστάσεις. Ενταξιακές προσεγγίσεις και παρεμβάσεις. Αθήνα: Τόπος
- Συνήγορος του πολίτη. Σχολική Διαμεσολάβηση. Πως λειτουργεί ο θεσμός σήμερα σε σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Ελλάδας, <http://www.0-18.gr/downloads/Scholiki%20Diamesolabisi.pdf>
- Χρηστίδου, Χ. Καλές Πρακτικές Πρόληψης και Αντιμετώπισης Ενδοσχολικής Βίας-Σχολική Διαμεσολάβηση http://gray-v.thess.sch.gr/New2013/25-10-12_DIAMESOLABISI.pdf

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση

- Department of Education and Early Childhood Development (n.d.). Identifying and Addressing Bullying. <http://www.education.vic.gov.au/about/programs/bullystoppers/Pages/teachinter.aspx>
- Συνήγορος του πολίτη. Σχολική Διαμεσολάβηση. Πως λειτουργεί ο θεσμός σήμερα σε σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Ελλάδας, <http://www.0-18.gr/downloads/Scholiki%20Diamesolabisi.pdf>
- Baldwin, B.A. Styles of crisis intervention: Toward a convergent model. Professional Psychology, 1979, 10, in press
- Brock, S.E. (2013). Preparing for the school crisis response. In J., Sandoval (Ed.), Crisis counseling, intervention, and prevention in the schools (3th ed.) (pp. 19-30). New York: Routledge.
- SLAIKEU, K.A. (1990). Crisis intervention: A handbook for practice and research (2nd ed.). Needham Heights, MA: Allyn and Bacon
- YOUNG, M.A. (1998). The community crisis response team training manual (2nd ed.). Washington, DC: National Organization for Victim Assistance